

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO IR APLINKOS APSAUGOS
REIKALAVIMŲ, TAIKOMŲ ĮSIGYJANT KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONES,
NUSTATYMO IR ATVEJŲ, KADA JUOS PRIVALOMA TAIKYTI, TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2011 m. vasario 21 d. Nr. 3-100
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 30 d. nutarimo Nr. 92 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo įgyvendinimo“ (Žin., 2006, Nr. [13-460](#); 2011, Nr. [18-856](#)) 1.8 punktu ir įgyvendindamas 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemones (OL 2009 L 120, p. 5),

t v i r t i n u Energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarkos aprašą (pridedama).

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ELIGIJUS MASIULIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos susisiekimo
ministro 2011 m. vasario 21 d.
įsakymu Nr. 3-100

**ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO IR APLINKOS APSAUGOS
REIKALAVIMŲ, TAIKOMŲ ĮSIGYJANT KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONES,
NUSTATYMO IR ATVEJŲ, KADA JUOS PRIVALOMA TAIKYTI, TVARKOS
APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarkos aprašas (toliau – šis aprašas) nustato energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimus ir atvejus, kada juos privaloma taikyti M1, N1, N2, N3, M2 ir M3 kategorijų kelių transporto priemonėms (toliau – transporto priemonės), ir taikomas apskaičiuojant šių transporto priemonių eksploatacinio laikotarpio poveikį energetikai ir aplinkai.

2. Visos perkančiosios organizacijos, išskyrus šio aprašo 3 punkte paminėtus atvejus, pirkdamos kelių transporto priemones, privalo įvertinti transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikį energetikai ir aplinkai pagal šiame apraše nustatytus reikalavimus.

3. Šiuo aprašu nustatyti energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimai netaikomi:

3.1. perkant transporto priemones:

3.1.1. krašto apsaugos sistemos institucijų reikmėms, kai šios transporto priemonės įsigyjamos naudoti karinėms operacijoms, joms pasirengti ir kitoms gynybos karinėms funkcijoms vykdyti;

3.1.2. operatyviniams tikslams;

3.1.3. valstybinio ir diplomatinio protokolo reikmėms;

3.1.4. suprojektuotas ir pagamintas naudoti statybos aikštelėse ar karjeruose, uostų ar oro uostų teritorijose;

3.1.5. suprojektuotas ir pagamintas priešgaisrinės apsaugos ir viešosios tvarkos užtikrinimo tarnybų reikmėms;

3.2. vykdant mažos vertės pirkimus.

4. Perkančiosios organizacijos, pirkdamos transporto priemones šio aprašo 3.1.2 punkte nurodytais tikslais ir šio aprašo 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5 punktuose nurodytoms reikmėms, techninėse specifikacijose turi nurodyti perkamų transporto priemonių energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimus arba viešųjų pirkimų pasiūlymus turi vertinti pagal ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijų, o perkamų transporto priemonių degalų sąnaudas ir aplinkos apsaugos reikalavimus nustatyti kaip vieną iš vertinimo kriterijų.

II. REIKALAVIMAI

5. Transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikis energetikai ir aplinkai, kuri reikia įvertinti, turi apimti:

5.1. energijos suvartojimą;

5.2. išmetamą anglies dvideginio (CO₂) kiekį;

5.3. išmetamą azoto oksidų (NO_x), ne metano angliavandenilių (NMHC) ir kietųjų dalelių kiekį.

6. Reikalavimai dėl transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikio energetikai ir aplinkai įvertinimo turi būti vykdomi vienu iš šių būdų:

6.1. perkančioji organizacija kelių transporto priemonių pirkimo dokumentuose nustato

su energijos suvartojimu ir atitiktimi aplinkos apsaugos reikalavimams susijusias technines specifikacijas pagal šio aprašo 5 punkto nuostatas, kurias turi atitikti perkama kelių transporto priemonė, taip pat gali nustatyti bet kokio papildomo poveikio aplinkai technines specifikacijas;

6.2. perkančioji organizacija, priimdama sprendimą dėl pirkimo laimėtojo, kaip vertinimo kriterijų įtraukia kelių transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikį energetikai ir aplinkai:

6.2.1. tais atvejais, kai taikoma pirkimo procedūra, kelių transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikis energetikai ir aplinkai naudojamas kaip pateiktų pasiūlymų vertinimo kriterijus;

6.2.2. tais atvejais, kai kelių transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikis energetikai ir aplinkai yra išreiškiamas pinigine verte, tam, kad jis būtų įtrauktas į sprendimą dėl pirkimo laimėtojo, naudojamosi šio aprašo III skyriuje pateikta kelių transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio sąnaudų apskaičiavimo metodika.

III. EKSPLOATACINIO LAIKOTARPIO SĄNAUDŲ APSKAIČIAVIMO METODIKA

7. Degalų kiekis, suvartojamas transporto priemonei nuvažiusus vieno kilometro atstumą (D_{km}), apskaičiuojamas energijos suvartojimo vienetais (MJ/km). Elektra varomų automobilių suvartojamas energijos kiekis nurodomas energijos suvartojimo vienetais tiesiogiai. Jei suvartojamas degalų kiekis nurodomas skirtingais vienetais, jis perskaičiuojamas į suvartojamą energijos kiekį, reikalingą vienam kilometrui nuvažiuoti, naudojant šio aprašo priedo 1 lentelėje nurodytus skirtingų degalų rūšių energijos kiekio perskaičiavimo koeficientus:

$$D_{km} = E * K_{km}.$$

Šioje formulėje:

D_{km} – degalų kiekis, suvartojamas transporto priemonei nuvažiusus vieno kilometro atstumą, apskaičiuojamas energijos suvartojimo vienetais (MJ/km);

E – degalų energijos kiekio perskaičiavimo koeficientas, pateiktas šio aprašo priedo 1 lentelėje (MJ/l arba MJ/Nm³);

K_{km} – degalų kiekis, suvartojamas transporto priemonei nuvažiusus 1 km atstumą, pagal automobilio technines specifikacijas (l/km).

8. Apskaičiuojant transporto priemonės suvartojamos energijos piniginę vertę (P), turi būti taikoma vienoda energijos vieneto piniginė vertė (Lt/MJ). Šia pinigine verte, į kurią neįskaičiuoti mokesčiai, turi būti pasirenkama mažesnioji energijos vieneto piniginė vertė, kuri gaunama iš benzino arba dyzelino, kai jis naudojamas kaip transporto priemonės degalai:

$$P = V / E .$$

Šioje formulėje:

P – energijos vieneto piniginė vertė (Lt/MJ);

V – fiksuota mažesnioji benzino arba dyzelino kaina, į kurią neįskaičiuoti mokesčiai (Lt/l).

9. Eksploatacinio laikotarpio sąnaudos transporto priemonės suvartojamai energijai (S) apskaičiuojamos transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio ridą dauginant iš energijos suvartojimo kilometrui, apskaičiuoto pagal šio aprašo 7 punktą, ir iš energijos vieneto sąnaudų, apskaičiuotų pagal šio aprašo 8 punktą:

$$S = R * D_{km} * P .$$

Šioje formulėje:

S – eksploatacinio laikotarpio sąnaudos transporto priemonės suvartojamai energijai (Lt);

R – transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio rida (km).

10. Eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, kurios patiriamos dėl transporto priemonės išmetamo anglies dvideginio (CO₂) kiekio, (L_{CO2}) apskaičiuojamos transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio ridą dauginant iš anglies dvideginio (CO₂), išmetamo nuvažiusus vieno kilometro atstumą, kiekio kilogramais ir dauginant iš išmetamo anglies dvideginio (CO₂) kilogramo kainos, nurodytos šio aprašo priedo 2 lentelėje:

$$L_{CO2} = R * C * A_{CO2} .$$

Šioje formulėje:

L_{CO2} – eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, kurios patiriamos dėl transporto priemonės išmetamo CO₂ kiekio (Lt);

C – CO₂ kiekis, išmetamas nuvažiusus 1 km atstumą (kg/km);

A_{CO2} – kaina už kelių transporto priemonių išmetamą teršalų kiekį (Lt/kg arba Lt/g), pateikiama šio aprašo priedo 2 lentelėje.

11. Eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, kurios patiriamos dėl transporto priemonės išmetamų kitų nei anglies dvideginis (CO₂) teršalų kiekio (I), apskaičiuojamos sudedant eksploatacinio laikotarpio sąnaudas, patiriamas dėl išmetamo azoto oksidų (NO_x), ne metano angliavandenilių (NMHC) ir kietųjų dalelių kiekio. Kelių transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, patiriamos dėl šių išmetamų teršalų, apskaičiuojamos transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio ridą dauginant iš atitinkamo teršalo, išmetamo nuvažiusus vieno kilometro atstumą, kiekio gramais ir iš atitinkamo teršalo gramo kainos, nurodytos šio aprašo priedo 2 lentelėje:

$$I = L_{NOx} + L_{NMHC} + L_{kietujų\ dalelių} .$$

Šioje formulėje:

L_{NOx, NMHC, kietujų dalelių} = R * C * A_{NOx, NMHC, kietujų dalelių} .

Šioje formulėje:

L_{NOx} – eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, kurios patiriamos dėl išmetamo NO_x kiekio (Lt);

L_{NMHC} – eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, kurios patiriamos dėl išmetamų NMHC kiekio (Lt);

L_{kietujų dalelių} – eksploatacinio laikotarpio sąnaudos, kurios patiriamos dėl išmetamo kietųjų dalelių kiekio (Lt).

12. Atskirai įvertinus skirtingus eksploatacinio laikotarpio kaštus, galime apskaičiuoti bendrus, viso eksploatacinio laikotarpio, kelių transporto priemonės kaštus (TC) (Lt):

$$TC = S + L_{CO2} + I .$$

13. Atliekant šio aprašo 9, 10 ir 11 punktuose nurodytus skaičiavimus kelių transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio rida, jei gamintojo dokumentuose nenurodyta kitaip, pateikiama šio aprašo priedo 3 lentelėje pagal atskiras kelių transporto priemonių kategorijas. Įsigyjant naują transporto priemonę, taip pat turi būti įvertinta jau esama rida.

Energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarkos aprašo priedas

DUOMENYS, NAUDOJAMI KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ EKSPLOATAČINIO LAIKOTARPIO ŠAUNAUDOMS APSKAIČIUOTI

1 lentelė. Variklinių degalų energijos kiekis

Degalai	Energijos kiekis
Dyzelinas	36 MJ/l
Benzinas	32 MJ/l
Gamtinės dujos/biodujos	38 MJ/Nm ³
Suskystintosios naftos dujos (SND)	24 MJ/l
Etanolis	21 MJ/l
Biodyzelinas	33 MJ/l
Emulsiniai degalai	32 MJ/l
Vandenilis	11 MJ/Nm ³

2 lentelė. Kainos už kelių transporto priemonių išmetamą teršalų kiekį

Anglies dvideginis CO ₂	Azoto oksidai NO _x	Ne metano angliavandeniliai NMHC	Kietosios dalelės
0,14 Lt/kg	0,015 Lt/g	0,003 Lt/g	0,3 Lt/g

3 lentelė. Kelių transporto priemonių eksploatacinio laikotarpio rida

Transporto priemonės kategorija (M ir N kategorijos, kaip apibrėžta 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2007/46/EB, nustatančioje motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus (OL 2007 L 263, p. 1))	Eksploatacinio laikotarpio rida
Lengvieji automobiliai (M ₁)	200 000 km
Lengvieji krovininiai automobiliai (N ₁)	250 000 km
Sunkieji krovininiai automobiliai (N ₂ , N ₃)	1 000 000 km
Autobusai (M ₂ , M ₃)	800 000 km